

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

Į S A K Y M A S DĖL APŠĖS, BALTOSIOS VOKĖS, BIRVĖTOS, SVYLOS IR VASAKŲ BIOSFEROS POLIGONŲ ĮSTEIGIMO, JŲ NUOSTATŲ IR RIBŲ PATVIRTINIMO

2004 m. gruodžio 22 d. Nr. D1-661
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 14, 15 ir 23 straipsniais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.10 ir 1.11 punktais bei įgyvendindamas 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 1994 m. birželio 8 d. Tarybos direktyva 94/24/EEB) nuostatas:

1. Į s t e i g i u Apšės, Baltosios Vokės, Birvėtos, Svylos ir Vasakų biosferos poligonus.
2. T v i r t i n u:
 - 2.1. Biosferos poligonų, nurodytų šio įsakymo 1 punkte, nuostatus (pridedama);
 - 2.2. Biosferos poligonų, nurodytų šio įsakymo 1 punkte, ribas (ribų planai pridedami).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

APŠĖS BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Apšės biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Apšės biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Apšės upės slėnio ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti griežlės (*Crex crex*) populiaciją teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms;

3.6. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.7. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Ūkinė ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytos rūšies ir jos buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. natūralios pievos ir ganyklos negali būti suariamoms;

5.2. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.3. miškas negali būti veisiamas;

5.4. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės savininkais bei valdytojais, atstatyti nusausintų biotopų hidrologinį režimą;

5.5. skatinama didinti pievų ir ganyklų plotą, taikyti ekologiškas šienavimo technologijas (šienavimas nuo lauko vidurio linijos, baidytuvų naudojimas);

5.6. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, šernų, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

5.7. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

5.8. skatinama nenaudoti pesticidų ir ekologiškai ūkininkauti;

5.9. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1–2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu;

5.10. skatinama pradėti šienauti po liepos 1 d.;

5.11. skatinama pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 15 d.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

6. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.4–5.11 punktuose nurodytas veiklas vykdo laisvanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.4–5.11 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti gali būti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

7. Biosferos poligone saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Salantų regioninio parko direkcija.

8. Biosferos poligono teritorijoje valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

9. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

10. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

11. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

BALTOSIOS VOKĖS BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Baltosios Vokės biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Baltosios Vokės biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Baltosios Vokės šlapžemių ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mėlyngurklės (*Luscinia svecica*) populiaciją teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms;

3.6. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.7. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Ūkinė ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytos rūšies ir jos buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.2. miškas negali būti įveisiamas;

5.3. sumedėjusi augalija negali būti kertama gegužės–liepos mėn.;

5.4. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės savininkais bei valdytojais, atstatyti nusaუსintų biotopų hidrologinį režimą;

5.5. skatinama ekologiškai ūkininkauti;

5.6. skatinama ekstensyviai šienauti ir ganyti;

5.7. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, kanadinių audinių, kranklių ir pilkųjų varnų gausą.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

6. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.4–5.7 punktuose nurodytas veiklas vykdo laisvanoriškai. Specialiems

gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.4–5.7 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti gali būti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

7. Biosferos poligone saugomos rūšies, nurodytos šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Dieveniškių istorinio regioninio parko direkcija.

8. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

9. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

10. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

11. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

BIRVĖTOS BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Birvėtos biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Birvėtos biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 258 (Žin., 2000, Nr. [53-1540](#), 2002, Nr. 97-4308), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Birvėtos žuvininkystės tvenkinių, Dysnos ir Birvėtos upių slėnių šlapžemių ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti gulbės giesmininkės (*Cygnus cygnus*), švygždos (*Porzana porzana*), griežlės (*Crex crex*), gaiduko (*Philomachus pugnax*), mažojo kiro (*Larus minutus*) populiacijas bei baltakaktės žąsies (*Anser albifrons*) sankaupas sezoninių migracijų metu teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausugos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms;

3.6. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.7. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Ūkinė ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytų rūšių ir jų buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone arba nurodytoje jo funkcinio prioriteto zonoje:

5.1. pievos ir ganyklos negali būti suariamoms ir sausinamos;

5.2. miškas negali būti įveisiamas;

5.3. negali būti stovyklaujama kovo – lapkričio mėn. (tik ekologinės ir atkuriamosios apsaugos prioriteto zonose);

5.4. vandens ir pelkių paukščiai negali būti medžiojami nuo spalio 1 d. iki rugsėjo 1 d., išskyrus didžiųjų kormoranų gausos vandens ūkio zonoje reguliavimą, atliekamą Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių nustatyta tvarka;

5.5. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir suderinus su žemės savininkais bei valdytojais atstatyti nusausintų biotopų hidrologinį režimą;

5.6. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, audinių, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

5.7. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

- 5.8. skatinama taikyti priemones, kurios sulaikytų potvynio vandenį užliejamose pievose;
- 5.9. skatinama ekologiškai ūkininkauti;
- 5.10. skatinama ekstensyviai ganyti gyvulius (2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu;
- 5.11. skatinama natūralias ir pusiau natūralias pievas pradėti šienauti po liepos 1 d.;
- 5.12. skatinama pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 1 d.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

6. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.5 – 5.12 punktuose nurodytas veiklas vykdo laisvanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.5 – 5.12 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti gali būti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

7. Biosferos poligone saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Sirvėtos regioninio parko direkcija.

8. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

9. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

11. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

12. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

SVYLOS BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Svylos biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Svylos biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Svylos upės slėnio šlapžemių ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti griezlės (*Crex crex*) ir stulgio (*Gallinago media*) populiacijas teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms;

3.6. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.7. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Ūkinė ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytų rūšių ir jų buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. natūralios pievos ir ganyklos negali būti suariamoms;

5.2. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jeigu dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.3. miškas negali būti įveisiamas;

5.4. teritorijoje negali būti lankomasi su palaidais šunimis balandžio–birželio mėn.;

5.5. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės savininkais bei valdytojais, atstatyti nusausintų biotopų hidrologinį režimą;

5.6. skatinama didinti pievų ir ganyklų plotus, taikyti ekologiškas šienavimo technologijas (šienavimas nuo lauko vidurio linijos, baidytuvų naudojimas);

5.7. skatinama reguliuoti lapių, mangutų, audinių, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

5.8. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

5.9. skatinama ekologiškai ūkininkauti;

5.10. skatinama ekstensyviai ganyti galvijus (1–2 galvijai/ha) ir šienauti rankiniu būdu. Skatinama pradėti ganyti galvijus ne anksčiau kaip birželio 1 d.;

5.11. skatinama pradėti šienauti po liepos 1 d.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

6. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.5–5.11 punktuose nurodytas veiklas vykdo laisvanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.5–5.11 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti gali būti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

7. Biosferos poligone saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Sirvėtos regioninio parko direkcija.

8. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

9. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

10. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

11. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

VASAKNŲ BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vasaknų biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Vasaknų biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. skatinti kryptingą Vasaknų žuvininkystės tvenkinių priežiūrą, kad būtų išlaikytos čia perinčių upinės žuvėdros (*Sterna hirundo*) ir mažojo kiro (*Larus minutus*) populiacijos teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms;

3.6. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.7. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Ūkinė ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytų rūšių ir jų buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. vandens telkinių salos negali būti nukasamos ar kitaip naikinamos;

5.2. vandens telkinių salose, kuriose yra saugomų paukščių kolonijos, negali būti lankomasi balandžio–liepos mėn.;

5.3. vandens telkinių salose ir pakrantėse negali būti įveisiami miškai, karklynai;

5.4. skatinama šalinti sumedėjusią augaliją ir nendres;

5.5. tvenkinius, kuriuose yra saugomų paukščių kolonijos, skatinama kasmet pripildyti vandeniu ne vėliau kaip iki kovo 31 d.;

5.6. skatinama reguliuoti kanadinių audinių, lapių, mangutų, kranklių ir pilkųjų varnų gausą;

5.7. skatinama įrengti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytoms rūšims dirbtines perimvietes.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

6. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos

darbus bei šių Nuostatų 5.4–5.7 punktuose nurodytas veiklas vykdo laisvanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.4–5.7 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti gali būti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

7. Biosferos poligone saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir ataskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Sartų regioninio parko direkcija.

8. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas.

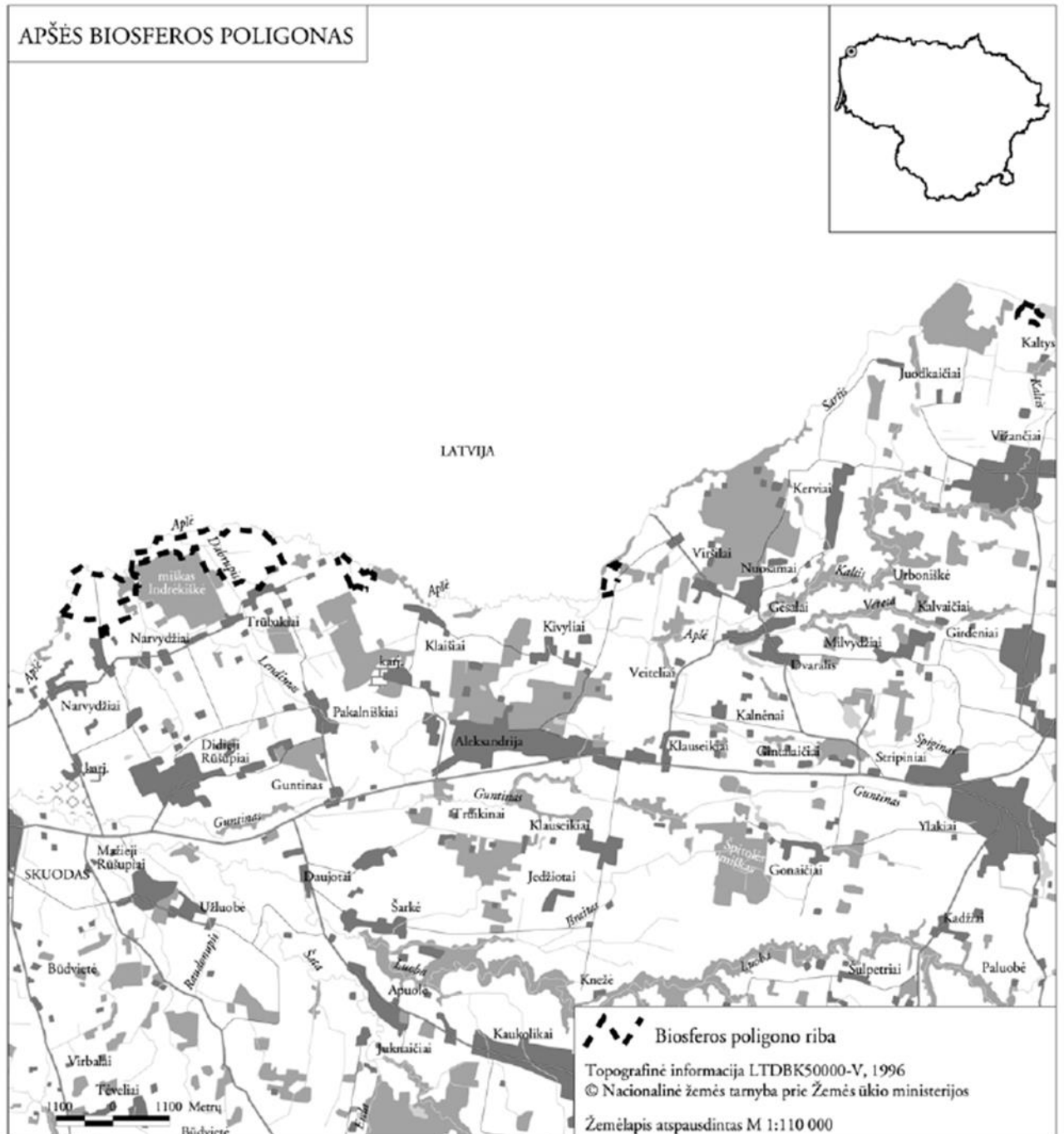
IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

9. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai, valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

10. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų. Minėtais tikslais lankantis žuvininkystės tvenkinių teritorijoje privaloma apie tai informuoti šių tvenkinių savininkus, valdytojus ar naudotojus.

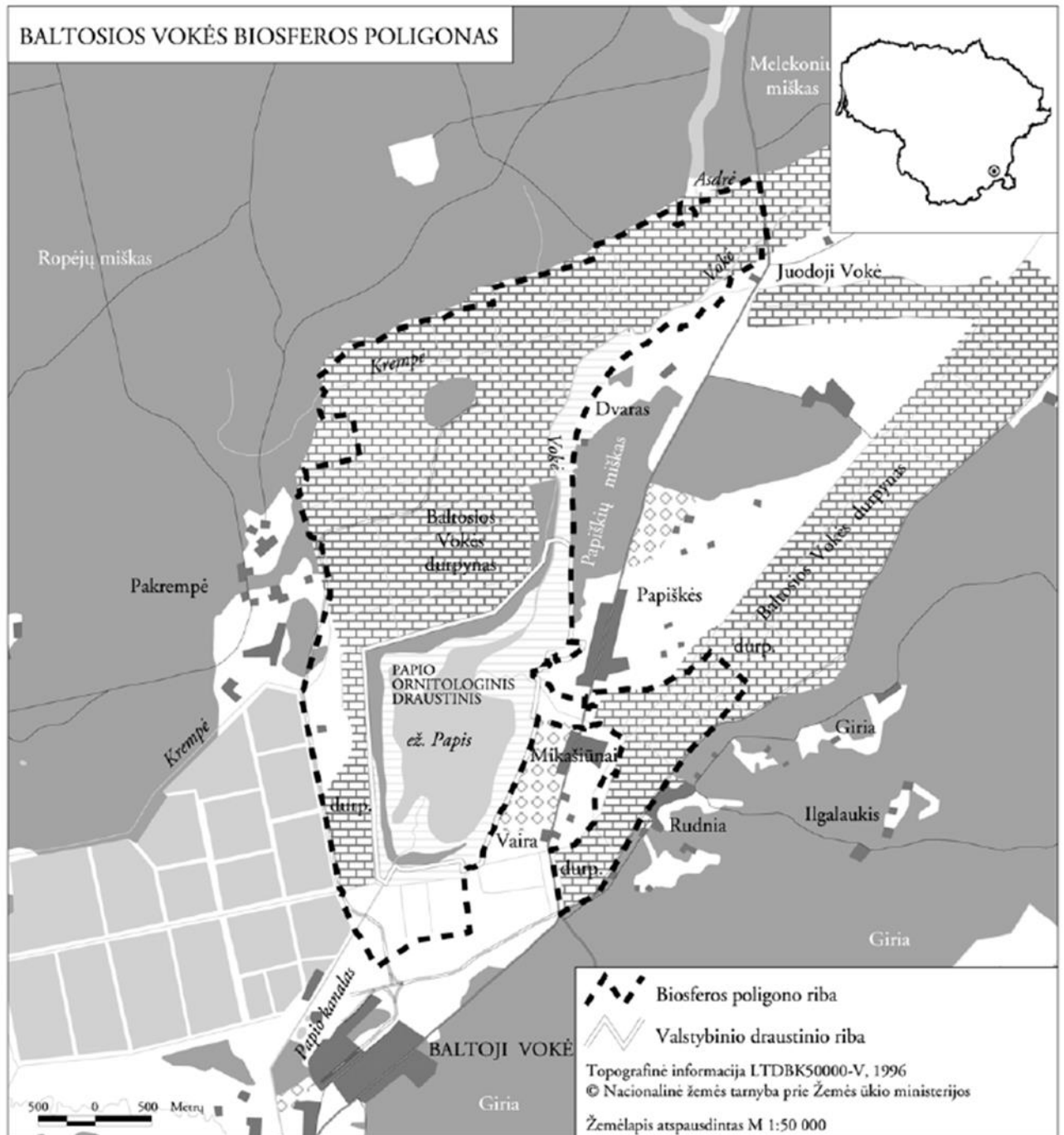
11. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

Apšės biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000, Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

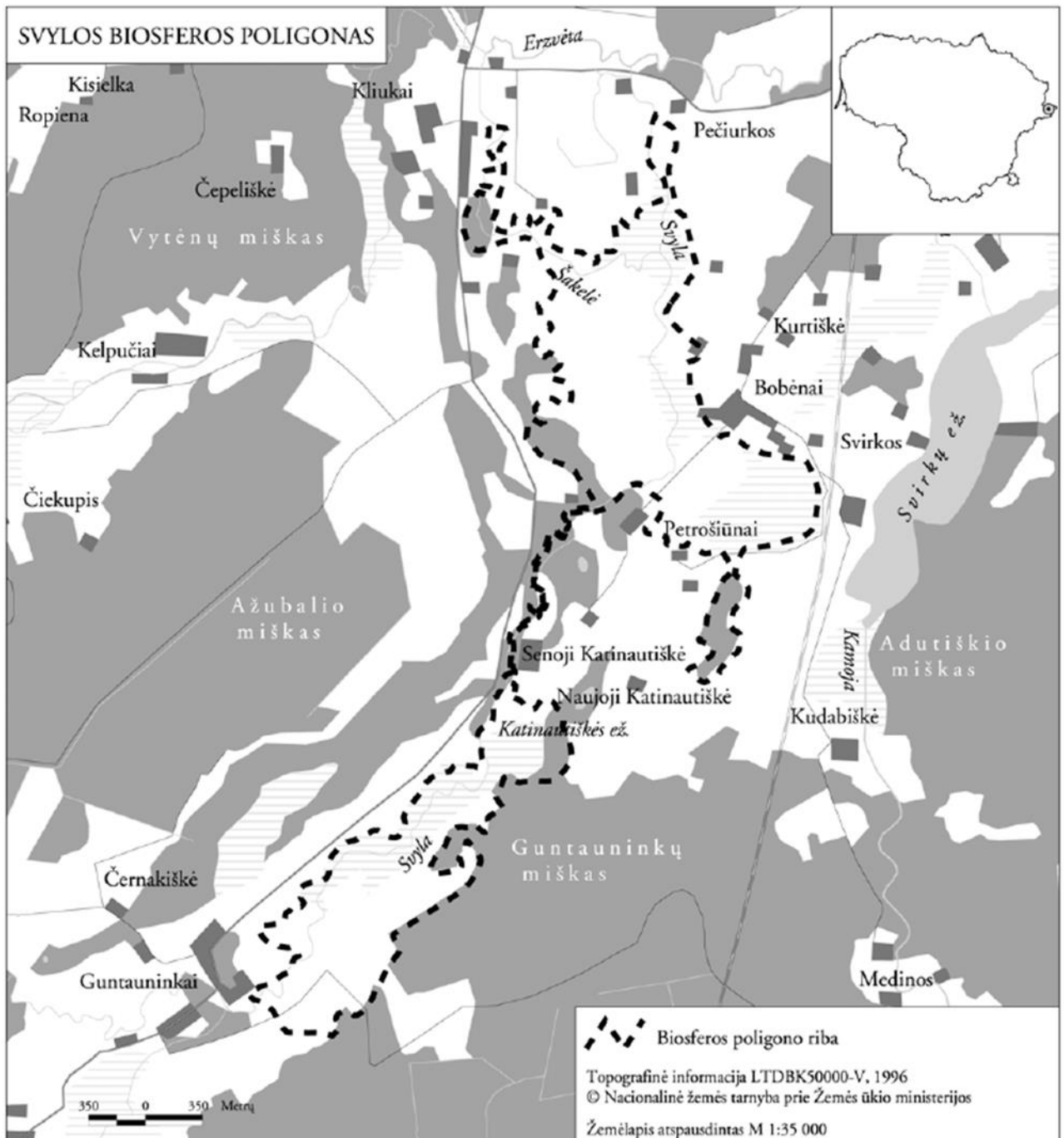
Baltosios Vokės biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000, Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

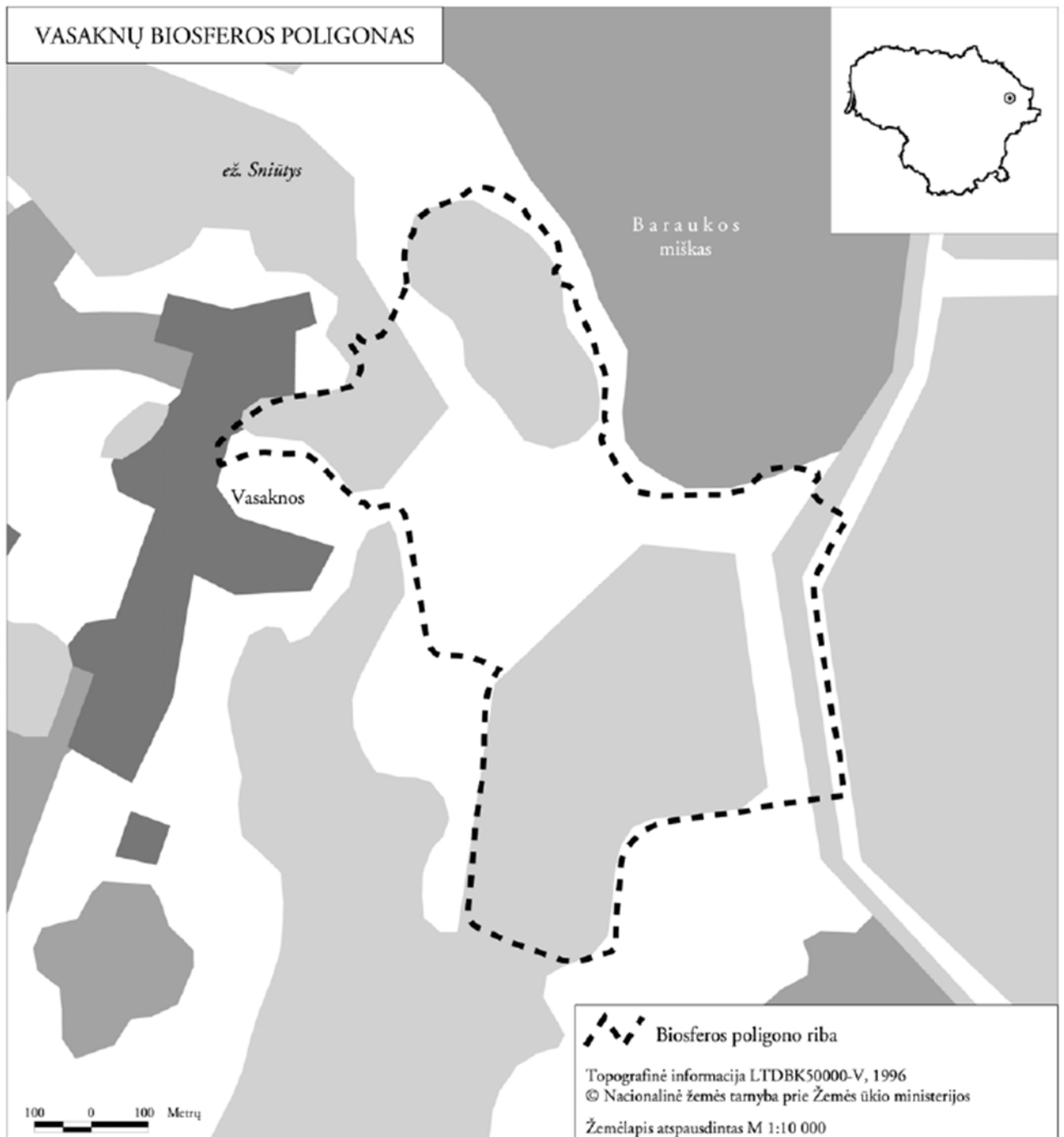
Birvėtos biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000, Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

Svylos biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000, Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. D1-661

Vasaknų biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortofotografinius žemėlapius M 1:10 000, Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.